

نقدی بر مقاله متوسط زمان انتظار برای مشاهده روند صعودی در قیمت سکه با استفاده از دنباله تبادلی پذیر جزئی

تیمور محمدی^۱

قیمت سکه‌های رایج طلا در ایران از ترکیب ۲ عنصر اساسی به علاوه یکسری عوامل اثرگذار جزئی به شرح زیر اثر می‌گیرد. ۲ عنصر اساسی عبارتند از نرخ ارز در بازار آزاد و قیمت جهانی طلا برای عیار مشخص. عوامل اثرگذار جزئی عبارتند از تفاوت زمانی راه‌اندازی بازارها، مقررات نقل و انتقال فلزات قیمتی، سال ضرب سکه و اثر آن بر استهلاک احتمالی سکه، منابع طلای کشور، اخبار مربوط به ضرب سکه سالهای خاص و قدرت دولت و اتحادیه‌ها در تثبیت قیمت در برهه‌های خاص. این عوامل اثرگذار می‌تواند موقتاً و به مدت کوتاه بین ارزش اسمی و محتوایی طلا، اختلاف ایجاد کند اما نهایتاً آنچه تعیین‌کننده روند نزولی یا صعودی سکه طلا در ایران در بلندمدت و بطور دائم می‌باشد نرخ ارز در کشور و قیمت جهانی طلا است که حالا به تحولات اخیر در این زمینه نظری بیافکنیم. در رابطه با:

۱. نرخ ارز: مبنی‌م نرخ ارزی که قیمت سکه را تعیین می‌نماید در نیمه دوم سال ۱۳۹۱ حتی تا رقمی حدود ۴۰۰۰ تومان افزایش یافت که در همان مقطع قیمت سکه را به بالای ۱/۵۰۰/۰۰۰ تومان نیز کشاند و سپس تا انتهای سال ۱۳۹۲ تا ۳۰۰۰ تومان سقوط کرد و قیمت سکه را به زیر ۱/۰۰۰/۰۰۰ تومان رساند. بنابراین بیش از ۱۶ ماه روند صعودی در قیمت سکه مشاهده نشد و بعید است در آینده نزدیک به نرخ بی‌سابقه ۱/۵۰۰/۰۰۰ تومان برای سکه برسیم. بنابراین تمرکز روی قیمت سکه به تنهایی فارغ از نرخ ارز که خود بشدت تحت تأثیر درآمد نفت، بهره‌وری تولید، تحولات سیاسی، سفته‌بازی، روابط بین‌الملل، رقابت‌پذیری اقتصاد و ... می‌باشد، چندان صحیح به نظر نمی‌رسد و مهمتر اینکه اهمیت نظری ندارد.

۲. قیمت جهانی طلا: همزمان با تحولات نرخ ارز، در سطح جهانی نیز قیمت طلا، روندی بی‌سابقه را تجربه کرد. قیمت طلا در جهان به ازای هر اونس حتی به رقم ۱۸۰۰ دلار نیز رسید اما از آن زمان، طی ۲ سال اخیر روندی نزولی را تجربه کرده است که اگر نرخ ارز در کشور دچار افزایش نمی‌شد، همین روند نزولی در مورد سکه نیز مشاهده می‌شد. اما به دلیل تقابل نرخ ارز با قیمت جهانی طلا در ایران، شاهد افت و خیز در قیمت سکه بوده‌ایم. آنچه

مسلم می‌باشد پیروی قیمت سکه از روندهای نرخ ارز و قیمت جهانی طلا در بلندمدت و تأثیر موقت عوامل یادشده در بالا است.

بنابراین علیرغم قابل احترام بودن تلاش علمی مؤلفین مقاله، اما چه به لحاظ نظری و چه به لحاظ تجربی، پیش‌بینی متوسط زمان انتظار برای نزول یا صعود بهای سکه طلا در ایران مستقل از روند نرخ ارز و قیمت جهانی طلا نیست و اصولاً هم تمرکز صرف روی خود سکه صرفنظر از این عوامل اساسی، بهای نظری و تجربی زیادی ندارد. عدم توجه به این نکات می‌تواند پیش‌بینی‌های نامناسبی ارائه کند. کما اینکه طی ۱/۵ سال اخیر، دنیای واقعی، روندی جدای از پیش‌بینی‌های مقاله داشته‌اند.